

Enklare vardag för alla  
i en hållbar och öppen stad



Göteborgs  
Stad

# HUR MÅNGA Vuxen- peäng FÅR DU?



**GRATTIS!**

Du är 18 år nu och myndig.  
Med lite koll på dina pengar  
och din konsumtion kommer  
du klara dig bra  
i vuxenlivet.



TÄVLA & VINN

BIOBILJETTER

Att vara vuxen innebär ett större ansvar för det som rör dina pengar och din konsumtion. Här får du lite värdefull kunskap på vägen in i vuxenlivet. Läs informationen, delta i vårt quiz eller tagga dina spartips på Instagram. Då har du chansen att vinna biobiljetter. Se sista sidan.

## Lycka till!

Göteborgs Stads konsumentrådgivning  
och budget- och skuldrådgivning

## Tänk efter före och planera dina inköp

Dina pengar ska räcka till mycket och det kan vara bra att planera dina inköp. Börja med att se vilka inkomster och vilka fasta kostnader du har varje månad. Hur mycket blir det över? Räcker pengarna till både bio, konsert, fika med kompisarna och den där tröjan – eller måste du prioritera?



## Små inköp kan bli stora kostnader

Inköp	Kostnad per vecka	Kostnad per år (52 veckor)
Fika på stan en gång per vecka	50	2 600
Lösgodis tre hg per vecka	18	936
Läsk en per dag	70	3 640
Chips 200 g per vecka	20	1 040
Cigaretter ett paket per dag	385	20 020
Snus tre dosor per vecka	130	6 760
En tidning per vecka	40	2 080

Källa: Konsumentverkets tidning "Koll på pengarna 2017"

## Att spara till en buffert

En buffert gör dig lite friare. Istället för att låna pengar är det bra att spara till en buffert. Den gör att du lättare kan klara av en månad med många räkningar eller att köpa något som du verkligen vill ha eller behöver. Om du har möjlighet, försök spara 10 procent av din inkomst varje månad under ett år till att börja med.

När du ska spara på lite längre sikt finns det många olika alternativ, till exempel fonder eller särskilda sparkonton. Tänk noga igenom vilken risk du är villig att ta med ditt sparande. Du kan ha en stående överföring varje månad så att pengarna förs över direkt när lönen kommer in. På Konsumenternas bankbyrå, [www.konsumenternas.se](http://www.konsumenternas.se), kan du läsa mer om olika sparformer.

## Ut och resa

Kanske drömmer du om en resa i framtiden som du också vill spara till. Jämför olika sajter om du ska ut och resa, priserna kan skilja sig åt. Kontrollera att du är rätt försäkrad, du kanske har en hemförsäkring eller ett bankkort med extra reseskydd eller avbeställningsskydd. Om du betalar resan med ett kreditkort har du enligt konsumentkreditlagen också ett extra skydd vid exempelvis konkurs.

## Bo kvar hemma eller eget boende - så mycket kostar det

Exemplet nedan visar vad det kan kosta för en 20-åring med egen inkomst att bo hos föräldrar jämfört med att ha eget boende. Här har vi räknat med en hyra på 5 120 kronor. Övriga beräkningar är från Konsumentverket.

Utgifter per månad	Bo hos föräldrar	Eget boende
All mat lagas hemma utom lunch vardagar	1 730	1 730
Förbrukningsvaror	70*	130
Hemutrustning	260*	700
Medier	260*	840
Hyra	1 890*	5 120
Hemförsäkring	30*	100
<b>Summa hushållsutgifter</b>	<b>4 240</b>	<b>8 620</b>
<b>Övriga utgifter</b>		
Personlig hygien	490	490
Kläder och skor	710	710
Fritid	690	690
Mobil	400	400
Äta lunch ute (20 gånger/månad)	1 760	1 760
Resor med lokaltrafik	540	540
Medlemskap i fack och a-kassa	460	460
<b>Summa övriga utgifter</b>	<b>5 050</b>	<b>5 050</b>
<b>Total summa utgifter</b>	<b>9 290</b>	<b>13 670</b>

\* En fjärdedel av hushållets kostnader eftersom beräkningen utgår ifrån ett hushåll med fyra personer.





## Köpa, byta, klaga

Öppet köp, bytesrätt och garanti är frivilligt och erbjuds inte av alla butiker. Det bästa är att fråga när du handlar. Kontrollera att det ni har kommit överens om också står på kvittot. Du har rätt att reklamera (klaga på) varor i tre år om det har uppstått ett fel som du inte själv har orsakat. När du köper varor på nätet, via telefon eller hemförsäljning har du ångerrätt i 14 dagar. Detta gäller i hela EU. Har du något problem med köp från annat EU-land kan du få kostnadsfri rådgivning av Konsument Europa ([konsumenteuropa.se](http://konsumenteuropa.se)).



För att få mer koll på ekonomin kan du göra en egen budget direkt på webben.

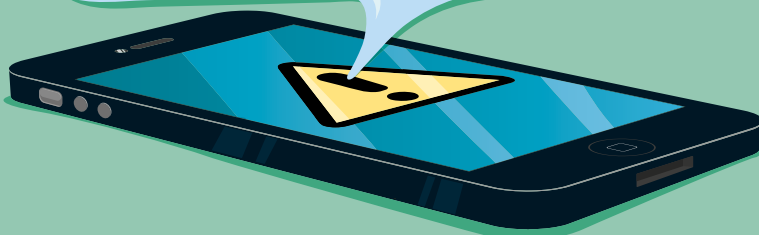
Gå in på Hallå Konsumenters webbsida:  
[www.hallakonsument.se/budgetkalkylen](http://www.hallakonsument.se/budgetkalkylen).

Du kan också läsa Konsumentverkets tidning "Koll på pengarna", som du kan få här hos oss eller på [www.konsumentverket.se](http://www.konsumentverket.se).

## **Ingå avtal - abonnemang, kontrakt och försäkringar**

Nu när du är 18 år och myndig har du rätt att ingå avtal och vissa av dem är ibland komplicerade. Det kan till exempel vara abonnemang av olika slag, hyreskontrakt och försäkringar. Tänk på att muntliga och skriftliga avtal är bindande och ska hållas. Har du ingått ett avtal så gäller det, därför är det bra om du tänker till lite extra och läser igenom villkoren noggrant innan du tackar ja till ett erbjudande. När du tecknar ett mobilabonnemang är det viktigt att kontrollera bindningstiden. Stirra dig inte bara blind på priset, utan fundera också på om tjänstens innehåll motsvarar dina behov.

*Var vaksam!  
Ingenting är gratis.*



## Om pengarna inte räcker – undvik att ta lån

Ibland kan det vara svårt att få pengarna att räcka till, även om du planerar dina inköp. Då får du tänka om. Kan du ta ett extrajobb? Avstå hellre från att handla än att ta ett lån. När du handlar på kredit handlar du med lånade pengar. Om du ingår ett kreditavtal och skriver under med din namnteckning står du också som ansvarig för avtalet. Det kan låta som en självklarhet, men det är lätt att glömma bort allvaret i detta och exempelvis gå med på att skriva under avtal för kompisar. Var rädd om din namnteckning.

Snabba sms-lån kan kanske verka lockande om du vill ha pengar fort, men det är ett av de dyraste sätten att låna pengar på. Lånar du till exempel 2 000 kronor i en månad så är det cirka 2 500 kronor som du ska betala tillbaka vid månadens slut. Sms-lån har normalt också en kort återbetalningstid. Det är svårt att veta hur mycket pengar du kommer att ha i framtiden. Just nu kanske du har ett jobb, men om något år kanske du vill börja plugga eller rent av har blivit arbetslös. Även då måste du klara av att betala tillbaka lånade pengar.

## Skulder och betalningsanmärkningar

En obetald mobilräkning på 600 kronor kan snabbt växa till en skuld på 2 120 kronor om den går till Kronofogden. Du riskerar också att få en betalningsanmärkning, vilket innebär att du kommer att få problem att till exempel hyra lägenhet, teckna telefonabonnemang eller öppna bankkonto. En obetald hyra kan också leda till uppsägning.

Om du inte har råd att betala en räkning eller ett lån så måste du kontakta företaget eller banken som du är skyldig pengar på en gång. Ibland går det att göra överenskommelse om att betala tillbaka mindre per månad, men under en längre tid.

Ta reda på dina

**RÄTTIGHETER**

# TÄVLING 1

HUR MÅNGA

# Vuxenpoäng

FÅR DU?

Var med och samla vuxenpoäng och vinn biobiljetter! Testa dina kunskaper i vårt quiz och samla värdefulla vuxenpoäng senast den 18/10-2017. De 50 första som har alla rätt får en biobiljett.

Gå in på [www.goteborg.se/vuxenpoang](http://www.goteborg.se/vuxenpoang) och gör testet!

# TÄVLING 2

TAGGA DITT BÄSTA

# Spartips

Har du något riktigt grymt tips på hur man kan spara pengar som ung konsument? Hashtagga ditt bästa tips på Instagram med #vuxenpoänggbg senast den 18/10-2017.

De fem bästa tipsen publiceras på vår facebook sida och belönas med varsin biobiljett. Glöm inte att gå in och gilla vår facebook sida och instagram för mer tips och råd!

## Kontakta oss!

Vill du ha gratis rådgivning är du välkommen att höra av dig till oss.

**Telefon** 031-368 08 00, måndag-torsdag klockan 9-12.

**E-post** [konsumentfraga@kom.goteborg.se](mailto:konsumentfraga@kom.goteborg.se), [budget@kom.goteborg.se](mailto:budget@kom.goteborg.se)

**Besök** Ekelundsgatan 1.

Konsumentrådgivning, måndag-torsdag klockan 9-12.

Budget- och skuldrådgivning har öppen mottagning tisdagar klockan 9-11 och 13-15.30.

**Facebook** [facebook.com/konsumentgoteborg](https://facebook.com/konsumentgoteborg)

**Instagram** [instagram.com/konsumentgbg](https://instagram.com/konsumentgbg)